

den Indtægtsskat, en saadan Familie skal betale, man har hyppigt angrebet, at den overhovedet skal betale noget, da bliver det til en Ting af Betydning; men naar det er Nedsættelser, taler man ikke derom, saa anses det for noget ganske betydningsløst. Men det er jo et ældgammelt Argument for de indirekte Skatter, at man ikke mærker noget til dem. Sikkert er det, at kunde man faa Folk til at tro det, vilde et Hovedslag være vundet i den bestandige Kamp, der gennem Menneskealdre er bleven og fremdeles gennem Menneskealdre vil blive ført om de direkte og indirekte Skatter. Kunde man faa Folk til at tro dette, at indirekte Skatter behøver man ikke at nedsætte, for Folk ville ikke komme til at mærke Nedsættelsen, kunde man faa Folk til at tro dette, at det skulde være en saa vidunderlig Ting, som Finansministeren sagde og som er gentaget saa mange Gange som Forsvar for de indirekte Skatter, at man paa den Maade faar Penge ud af Lommen paa Folk, uden at de mærke det, saa vilde som sagt et Hovedslag være vundet i denne mangeaarige Krig. Men jeg tror ikke, at det vil lykkes at tilsløre det virkelige Forhold. Her er Forholdet jo dette, at taget over en Bank ere og maa de indirekte Skatter altid være en Beskatning af de brede Lag, en Beskatning af dem, som liden eller ingen Skatteevne have, og de direkte Skatters Byrder — enten disse ere mere eller mindre fuldkomment indrettede — ville altid falde paa de mere bemidlede Klasser. Det er Forholdet, og det er ikke lige meget, om man, som den højtærede Finansminister i sin Tid sagde i Lands tinget, lægger Skatten paa Told eller lægger den paa Arv. Det vil den højtærede Finansminister aldrig faa Befolkningen til at forstaa, lige saa lidt som han vil faa den til at forstaa, at det er ligegyldigt, om det er de bemidlede eller de ubemidlede, der bære Skatterne og Byrderne, enten de nu ere store eller smaa.

Det have ogsaa Socialdemokraterne overmaade vel forstaaet, derfor fik vi, da vi i sin Tid gennemførte Toldloven, en virkelig Støtte fra det socialdemokratiske Parti, fordi det meget godt saa, der her var Tale om en virkelig demokratisk Reform, om end den ikke paa langt nær gik saa vidt, som det havde ønsket. Det er det dybest liggende i al Skattepolitik, netop denne Mod sætning mellem de direkte og indirekte Skatter. Derfor kan det ikke nytte, at den højtærede Finansminister og hans Venner sige, det ingen Betydning

har i denne Sag, om han staar paa sit Partis Program, Odenseprogrammet, eller ikke, fordi Spørgsmaalet først kommer paa Dagsordenen i 1916. Nej, det er ikke rigtigt, dette Spørgsmaal er bestandig paa Dagsordenen. Der er, for at bruge et Udtryk, der oftere er benyttet under denne Debat, en dyb Kløft mellem disse to Betragtninger, hvoraf den ene holder paa de direkte og den anden paa de indirekte Skatter, og denne Kløft skal nok faa Lov til at ytre sig hvert eneste Aar, naar Regering og Rigsdag beskæftige sig med Skattespørgsmaalet, Spørgsmaalet om, paa hvilken Maade de Indtægter, der ere nødvendige for at bære de offentlige Byrder, skulle komme ind. I den Henseende have Venstres Regeringer lige fra 1901 og til Dato befundet sig paa den rette Side. Det var Venstres Regeringer, der satte Formue- og Indkomstskatten ind i dansk Politik, det var Venstres Regering, der nu i Sommer forøgede Formue- og Indkomstskatten ganske betydeligt, og det paa et — jeg tør næsten sige, jeg tør ubetinget sige — endogsaa meget radikalt Grundlag, idet Skatten begyndte saa højt oppe, at der aldrig her i Landet er vedtaget en Skat, der saa udelukkende hviler paa de mere bemidlede som denne. Det var Venstres Regering, der forhøjede Arveafgiften og indrettede den paa en saadan Maade, at den i meget høj Grad kom til at ramme Skatteevnen. Og endelig var det Venstres Regering, der nedbragte Toldafgifterne med et saa betydeligt Beløb, som jeg nys har nævnt, og som foretog en ikke ganske ringe Vending i det hidtil værende Forhold, at det var de direkte Skatter, der vare de forholdsvis stabile, medens de indirekte steg og steg. Og den højtærede Finansminister faar ingen Anerkendelse fra det store overvejende Flertal i dette Ting for sine finanspolitiske Grundsætninger; han har kun faaet Anerkendelse fra en enkelt Side her i Salen, fra Højre, som netop altid har hævdet disse Grundsætninger, eller hvoraf største Delen har hævdet disse Grundsætninger. Navnlig erindrer jeg, at en Finansminister, som jeg er gammel Rigsdagsmand nok til at have set her i Salen, nemlig Estrup, med stor Styrke hævdede disse Grundsætninger og holdt paa, at de indirekte Skatter vare saa gode Skatter, fordi man ikke mærkede Ophævelsen af dem, og fordi de saa let gled ud af Lommen. Men med Undtagelse af denne tror jeg ikke, den højtærede Finansminister kan vente nogen som helst Tilslutning til eller Billigelse af